

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati. Za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Bosna.

Orientalno vprašanje, v kolikor se tiče evropske Turčije, je en del velikega slovanskega vprašanja. Velika politična vprašanja — in slovansko vprašanje je danes največje v Evropi — ne rešavajo se na enkrat in z enim mahom, kakor če bi z roko okrenil, nego za svoje rešavanje trebajo včasih po več stoletij. To spričuje italijansko in nemško vprašanje. Tudi slovansko vprašanje se ne bo rešilo čez noč, nego rešavalo se bo s časom in po posameznih delih. Slovansko vprašanje, v kolikor se evropske Turčije tiče, je uže več kot pol veka na dnevnem redu v parlamentu evropske diplomacije in turških narodov, in v teku tega pol veka promenilo se je uže marsikaj v evropski Turčiji v oslabljenje Turčije in posredno v prosep slovanskega vprašanja. Stara Gracija osvobodila se je popolnem, Srbija in Rumunija ste tudi uže skor celo samostalni državi, Bolgari izvajali so si cerkveno osvobodjenje od Carigradskega fanara, ter s tem precejšnjo cerkveno avtonomijo dosegli, Črnogoro pripoznale so evropske velevalisti kot suvereno državo, in Misir (Egipt) dosledno dela na popolnej svoji državni samostanosti. Vse to se je zgodilo zadnjega pol veka brez intervencije in brez pomoči izvenjskih vlastij. Narodi so se tako rekoč z golimi rokami osvobodili. Podpora, ki jo je Gracija dobivala od helenofilov, je bila samo efemerna in ne mnogo izdatna. Proces osvobodjenja v Turčiji živčih narodov nij svršen, se še nij vstavil, nego dela naprej. Grci imajo mnogo bratov v Epiru, v Traciji, Macedoniji in po egejskih otocih zdihujočih še danes pod turškim jarmom, in zaupno gledajoč v Atene.

Politična misija Grecije je, da vse Grke v eno državo zedini, tako zvani panhelenizem. Bolgari in bosniški Srbi pazno gledajo na to, kar se v Belgradu in v Cetinji godi in govori. Politična misija srbske kneževine je, da osvobodi Bolgare ter da vse Srbe v eno državo zedini.

Prvi predmet, za kateri se bo v Turčiji gonja začela, je Bosna, danes s pridevkom „tužna“, nekdanj s pridevkom „ponosna.“ Zadeve v Bosni so take, da se ona ne more s svojo lastno močjo osvoboditi, kakor ste se osvobodili Grecija in Srbija. Osvoboditelj Bosne more od zvonaj priti. Bosna ga željno pričakuje od koder godi bo prišel. In kdo bo ta vitez? Na enej strani stoji srbstvo v zvezi s Črnogoro in Romuniji s svojim narodnim in državnim pravom na drugej strani pa Avstro-ogerska monarhija s svojo fizično silo, in kar je tudi verjetno z zadevnimi petrogradskimi pogodbami. Čegava bo Bosna? to vprašanje je rokavica vržena mej Srbijo, Turčijo in Avstro-Ogersko. Srbstvo voli videti Bosno pod turškim jarmom nego osvobodeno po Avstro-Ogerskej monarhiji. Bosniška raja pa brez dvojbe drugač misli, dasiravno bi caeteris paribus raje srbska nego avstro-ogerska ali jasneje govoreč hrvatska postala. Andrassy se baje Srbiji grozi, da je z Bosno v petrogradskih dogovorih drugač ustanovljeno bilo. Čegava bo Bosna? to vprašanje je tudi srbsko in hrvatsko časopisje tako mej soboj zavadilo, da jugoslovanskega rodoljuba groza obhaja, kako brača drug drugega grdi in neiskrenih nakan dolžijo in sumničijo. Srbi mislijo, da edino oni imajo pravo na Bosno, drugi pa nobeden, in zato se tako rekoč tresejo za njo. Turčija vidi v Avstro-Ogerskej večjega in nevar-

nejšega neprijatelja nego v Srbiji. Bosna pod vazalno Srbijo bi vendar še ostala kolikor toliko turška dežela, pod Avstro-Ogersko bi pa bila celo in za zmirom izgubljena. Zavaljo tega je tudi Turčija začela svojo vojsko od Drine na Savo in Uno privrati, zlasti ker se čuje, da bo pri Karlovcu letošnjo jesen veliki tabor.

Iz našega slovanskega gledišča nij teško razsoditi, kaj bi bilo za naše narodne težnje koristneje: da-li postane Bosna avstro-ogerska (hrvatska) da-li srbska? Na kedarje zedinjenje Srbov in Hrvatov v eno državo se danes niti pomisliti ne more. Ta dva bratska naroda imata drug za drugega več antipatij nego simpatij, več sovraštva nego ljubezni. Na slovanskem jugu so pri denašnje konstelaciji tri narodne države mogoče in verjetne. Sloveno-hrvatska, srbska in bolgarska. Ker se slovanski in srbski narod geografično ne dotikata, je tudi politična transakcija mej njima nemogoča. Slovencem mora tedaj vsakako do tega stati, da se Hrvatska, na katero so neposredno navezani, ojači. Jaka Srbija in poleg nje slaba Hrvatska ne bi bilo v prosep političnih teženj našega naroda, in iz teh razlogov smo mi, če nam je dopuščeno katero vmes reči, za zedinjenje Bosne s Hrvatsko in ne s Srbijo. Sicer je pa tudi nam dražje Bosno videti srbsko nego turško.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 10. julija.

Novemu *kranjskemu* vodji deželnega načelnštva oponaša „N. fr. Presse“, da so mu oficijozno precej ženo in tasta

Listek.

Repate zvezde.

(Iz „Slovenskega Tednika“.)

Vsako noč vidimo na nebu tisoč in tisoč zvezd in ker so to navadne vsakdanje prikazni, se o njih posebno na deželi mej našim kmetskimi ljudstvom malokdo zmeni. Nankrat se prikaže mej temi vsakdanjimi sestricami nenavadna zvezda z metlo ali z repom, kateri zavoljo tega repata zvezda ali repatica, ali komet pravijo. Od nekdanj sém vidi nevedno ljudstvo v repatih zvezdah znamenje „božje jeze“. Vojska, kuga, lakota in bog ve kakšna zla in nesreče tičijo v teh zvezdah, pravijo neumneži. In ako se po naključni taka zvezda na nebu prikaže in se na pri-liko mej dvema vladarjema vojska vname, kakor se je pri nas leta 1859 zgodilo, potem je vse govorjenje zastoj: „repata zvezda je gotovo vojsko zakrivila.“ In žalibog se od

naše duhovščine, katera je vendar prepričana, da nima take nenavadne prikazni nobenega upliva na človeško osodo, ne le nič proti tej krivoveri ne stori, tem več velikokrat se le zlorabi, da ljudstvo krotkejš postane in rajši zadnje krajcerje za „sv. očeta“ in za druge nepotrebnosti daje.

Ko bi naše ljudstvo samo nekoliko hotelo premisliti, bi moglo samo do prepričanja priti, da ne morejo take prikazni na nebu nikako na človeštvo uplivati. Kajti take zvezde se vidijo od vseh krajev sveta. To se pa nikadar ne zgodi, da bi bila n. pr. po celi zemlji v tistem letu vojska ali lakota. Leta 1859 so v Rusiji tudi tisto repato zvezdo videli kot mi. Kako je to, da nij bilo tam vojske? Večkrat so bile tudi pri nas take zvezde videti in vendar nij bilo ne vojske ne lakote ne bolezni. Kako je to? „Če nij pri nas, je pa kje drugo“ ti bodo taki ljudje odgovorili.

A nijso taki ljudje podobni pratikarjem,

ki dež prerokujejo, potem, če ga nij, pa pravijo: „Če ga nij tod je pa kje drugod?“

Pa vrnimo se zopet k repaticam. Repate zvezde so sestavljene iz jedra to je iz svetlega zvezdi podobnega konca, in iz svetlega repa, ki je večji del od solnca obrnen. Ta rep je pogostoma zelo dolg in se vleče več milj daleč po svetskem prostoru. Kakor zvezdoznanci trdijo, obstojijo te zvezde iz tvarine, ki je še manj gosta kot megla, ker se svetloba oddaljenih, zadaj stoječih zvezd tudi skozi njih naj gostejši del vidi. Ker se take zvezde le redkokrat vidijo, je tudi navadno, da se zvezdoznancem nij še posrečilo, natanko izračunati, kedaj se mora ta ali ona repatica prikazati. Vendar so uže zasledili tudi pri teh red in zakonitost, po katerih se vrši premikovanje vseh nebeških teles. Pri nekaterih se je pa tudi uže posrečilo, natanko zračniti, kedaj se morajo vrniti. N. pr. je Halley izračunal, da se mora repata zvezda, ki se po njim Halley-eva repatica

Skene-ja dali za bergljo in za dokaz ustavo-vere. Stara „Presse“ ga hvali in mu za- bičuje, naj ne koketira z velikani kraljestva Slovenije. No, ustavovernih čudežev ne bode nobeden delal pri nas več.

Cesar se je v Ischl odpeljal, kjer se snide z nemškim cesarjem. Nadvojvoda Albrecht je v Varšavo odpotoval. Poprej pa je bil na Dunaji pri nekem zboru višjih generalov in novega vojnega ministra pod predsedništvom cesarja samega. Ugiblje se, da je bilo v tem zboru reševano, kako se imajo agende razdeliti mej generalno ad- jutanturo in vojnim ministerstvom. Shod našega cesarja s pruskim pa je gotovo tako pomenljiv, kakor pot Albrehta v Varšavo in Petrograd.

Ogersko ministerstvo ne pride iz krize. Minister Trefort še zmirom nij utolažen, da njegov predlog glede israelitskega šolskega fonda nij dobil potrebne večine v državnem zboru. Deakova stranka pa hoče Treforta vsakako na njegovem sedeži ohraniti. Pri konferenciji sklepa Deakov klub v tem smislu. A uže pride druga stvar na dnevni red, pri kateri sama Deakova stranka nij mej soboj edina, namreč predlogi zaradi zveze ogerskih železnic z rumunskimi. Mini- sterstvo zahteva, da se sprejme črta Temeš- var-Oršova, ali pa hoče odstopiti. Naposled se mora Deakova stranka udati, kajti če to ministerstvo pade, teško pride drugo, ki bi bilo po volji Deakovcem. Videlo se je pri poslednji ministerski krizi, kako teško je šlo s sestavljenjem novega ministerstva in da je sam cesar moral posredovati.

Po telegrafskih poročilih iz Berolina ste se **avstro-ogerska in ruska** vlada trudili, da bi se uredile pogodbene pravice podunajskih kneževin (Rumunije in Srbije), a nemška vlada nij pritrdila in knezu Bis- marcku nij bila po volji akcija, v sled ka- tere bi se suvereniteta Turčije še bolj raz- rušila. Tem poročilom nasproti trdi „Ung- Lloyd“, da stvar nij taka. Mogoče, da nemška vlada baš zdaj ne bi rada videla, ka bi se dotaknil status quo Turčije. V pogodbenem vprašanji pa je popolno so- glasje mej tremi cesarstvi in grof Dönhof je dobil ukaz, tukajšnjemu kabinetu podpora nemške vlade naznaniti. Grof Dönhof je to uže storil. Iz vsega se vidi, da, čem bolj raste intimnost mej Avstrijo in Rusijo, s tem večjo sumljivostjo se obnaša Nemčija.

Vnanje države.

V **francoski** narodni skupščini je bila 8. junija debate o interpelaciji Luciena Bruna zaradi ustavljenega časopisa „Union“, kateri je bil razglasil manifest Henri Cham- borda. Lucien Brun skuša dokazati, da ma- nifest ne stori dvomljivega bistvenega zna- čaja Mac-Mahonovih oblasti. Minister Fourtou odgovarjali ter razloži nespremenljivost po- stave od 20. novembra. Dalje opominja na

zove, v 76 letih vrniti; in res se je ona zvezda leta 1835 na tistem mestu in v tistem času prikazala, ko je Halley napovedal. Zve- zdoznanec Olbers je izračunal, da se mora druga repata zvezda, katero po njem Olbers- ovo imenujemo, po 74 letih vrniti. Od Enke- jeve repatice je znano, da se vsaka 3 leta in 115 dnij vrne, Biela-va repatica pa vsakih 6 let in 270 dnij.

Od drugih repatic vemo pa, da se še le čez več tisoč let vračajo. Leta 1680 je bila neizmerno velika repatica videti, in od te je Eneke izračunal, da se bode še le čez 8800 let vrnila. Argelander pravi, da se repa- tica, ki je bila l. 1811 videti, še le čez 2065 let vrnila. i. t. d.

Iz tega je razvidno, da se repate zvezde ravno tako kot druga telesa na nebu po predpisanih nepremakljivih postavah premi- kajo in zategadelj na človeštvo nikako uplivati ne morejo. B—č.

ministerske naprave proti bonapartistom in radikalcem. Vlada je pripravljena, da od- ločno brani vladno oblast Mac-Mahonovo proti vsem napadom. Poslanec Paris stori potem predlog, kateremu se tudi ministerstvo pridruži. Paris namreč predloži, da se naj sklene, da je narodna skupščina voljna, Mac- Mahonov septenat braniti. Skupščina pak sklene, da si pridruže pretresovanje ustav- nih postav in sprejme prosti dnevni red ter s 339 proti 315 glasom ovrže Parizov ozi- roma vladni predlog. S tem je ministerstvu nezaupnica izrečena in ministri se precej po seji odpovedo. Ali Mac-Mahon odpo- vedbe ne sprejme in ministerstvo ostane v svoji sedanji sestavi. Mac-Mahon baje hoče do skupščine poslanje napraviti, v katerem izreče trdno voljo, da hoče obdržati sedem- letno vladno oblast, in naglašja potrebo, da se njegove oblasti organizujejo.

Po daljših poročilih naznanja vladni list, da so se ministri res odpovedali in da je Mac-Mahon odpovedbo sprejel. „Debats“ pravijo, da se je levi centrum samo pri gla- sovanji zoper dnevni red združil z ekstrem- nimi strankami, potem pa se zopet od njih ločil, da se ministerstvo oddahne od svojega pobitja. Republikanični listi pravijo, da je narodna skupščina dokazala svojo onemog- lost. „Constitutionnel“ zaznamova to sejo kot smrt parlamentarizma.

Iz **Versailles-a** poroča telegram 9. t. m. o seji narodne skupščine: Posebno pismo ali poslanje Mac-Mahonovo naglašja, da je njegova, na 7 let v skupščini mu dana oblast nepreklicna. On bode to oblast vedno s postavnimi sredstvi varoval. Skupščina je obljubila in dežela želi organiziranje obla- stij, da se stalnost doseže. On roti skup- ščino brez zamude svoje delo popolniti in z ustvarjenjem določnih institucij deželi mir in red osigurati. Ministri bodo ustavnemu odboru naznanili bistvene točke, kateri se on drži. — Na to predlaga Duval, naj se skup- ščina razpusti. Hervé terja le, naj se organi- zacija vojske pred razpustom osigura. Nu- nost obeh predlogov je bila sicer zavržena, a ipak prideta na dnevni red.

Italijanski minister notranjih zadev potuje v Sicilijo, da se sam poduči o ta- mošnjih razmerah. — Monsignore de Merode je teško zbolel.

Dopisi.

Iz Št. Pavla v savinski dolini 1. jul. [Izv. dop.] Zdaj-le bode ravno leto minolo, od kar se je v Št. Pavlu pri Pre- boldu tudi fabriška požarna straža (Feuer- wehr) osnovala, katera obstoji iz zgol fa- briških delavcev ki so skoro vsi slovenske krvi, — in katero sem tudi jaz izpoznavši to splošno koristno napravo, s tem uteme- ljiti in ustanoviti pomogel, da sem za to odločene osebe učil na rog trobiti kakti, da sem zraven še sam kot aktiven ud pristopil, ter še celo kot predstojnikov namestnik ukaze mej čisto nemškim predstojnikom in pa mej slovenskim moštvom tolmačeval. — Temu društvu sta gospoda Gubler in Mar- šič prvi kot načelnik drugi kot zapisnikar preskrbela na suknje črno-rudeče zlate „dra- gonarje“ —. Tema dvema gospodoma se je potrebno, zdelo, da bi se pri sosednjih „feuerwehrih“ nekoliko skazala in ponesla napraviti letos 21. meseca junija ustanovno svečanost „Gründungsfeier“. V ta namen se obrneta, do tukajšnjih podpornih udov, da bi iz djanjem in dobrim svetom oni pomogli k temu početku. Izvolil se je 7 udni ko- mite, ki bi to reč imel preskrbeti. Ker je pa večina tega komiteja hotela varčno in pametno postopati, in sta se ona dva go- spoda s svojimi visokimi nameni v manjšini videla, kaj storita? — Na hip oni komite

visokonosno in ošabno raspustita, češ, mi bomo sami znali kaj napraviti, in tako sta ob enem sodelovanje in podporo imenitnih občanov od sebe pahnila. — Še več. Ona gospoda sta tudi pri vseh drugih društvenih opravilih svojevoljno, brez taktno, in še več- krat celo proti štatutom postopala in hotela svojo voljo izpolniti. Prigodilo se je tudi, da sta g. „Hauptman“ Gubler, in pa „Zeug- warth“ Stettner moze pri rednih vajah kot „trotlje“ traktirala. — Vprašam torej, ali še morejo taki vodilni elementi pri društvu, in sploh pri drugih olikanih občanih kakšno simpatijo za sebe terjati? — Ravno tu je pravi uzrok, da sem jaz uže 15. jun. tedaj 6 dni pred „festom“, pri katerem so bili nemško državni orli in pa črno-rudeče- rumene zastave izvešene, moj izstop iz dru- štva pismeno naznanil. — Kar pa mojo razlaganje v šoli o deželnih grbih in barvah tiče, tak ima to ta uzrok, ker so otroci pri tem „festu“, ki se je obhajal na prostem priložnost imeli, te reči v naturi videti, in sem jaz pri prvi zemljepisni uri le to kot kazalni poduk porabil. — Iz odločnostjo zá- vračam laž, da sem jaz kedaj izvešanje zgor omenjenih reči, kot sramoto za društvo v šoli proti otrokom izjavil, in sploh tej koristni napravi sproti govoril. Pa to res nij bilo lepo, čisto v slovenskem kraju, in pa v Astriji sploh take reči na dan spravl- jati, ki bolj malo ko pa več simpatije in domoljubja do Avstrije kažo, — posebno ne, ker je to društvo pred kratkim bilo od avstrijskega cesarja 100 gld. podpore dobilo. Kar pa izid one hvalisane svečanosti za- deva, morem odkritosrčno povedati, da je popolnem fjaško naredil. — V dokaz temu je, ker so Celjani bili tako razserjeni za- voljo premrzlega in nerodnega sprejema, preslabe izkušnje, da niso na napitnico, ki je od prebolskega načelnika izgovorjena, kot peza Celjanom veljala, nobeden odgovor dali ali pa napitnico povrnili, in da so potem prav zgodaj v večeru proti domu se podali, ter rajši po poti v Žavcu se pozno v noč radovali, in čez Prebolčane godrnjali. — Onemu dopisniku „Tagespošte“ pa bi jaz svetoval naj bi se on od reči, katero hoče v javnost spraviti popred malo bolje prepričal, pa ne take neumnosti po svetu trosil, meni v zahvalo zato, da sem pripomogel popred društvo ustanavljati. Ker je pa sploh ne- hvaležnost plačilo sveta, in ono sadje, ka- tero ose in sršeni radi glodajo in obirajo, gotovo preslabo biti ne more, zato se vem čez to obrekovanje tudi tolažiti, ter končno rečem, ako hoče g. dopisnik še kaj za na- prej po časnikih brodit in mene črniti gotovo tudi jaz njemu prizanesel ne bom.

Jože Vidic, nadučitelj.

Iz Dobrepolj 6. julija. [Izv. dop.]

Pred nekoliko dnevi sem popisal nezmožnost možička kot načelnika cestnega odbora za Velikolaški okraj. Da bode svetu in njemu še bolj jasno njegova nezmožnost dokazana, prosim Vas blagorodni gospod urednik izvo- liti priloženi originalni njegov akt v Vaš cenjeni list vzeti, da se bo videlo v kaki nevednosti on uraduje in cestnim odbornikom povabila pošilja. Pismo njegovo se glasi v originalu:

„Na Janez Steh čestni odbornik v Mala Vas.

Podpisani čestni odbornik naročnej in tudi zeli ta velika skerb polajsati, katera dobrapolskim rojakom, hudi duh pomaga v

noviči nastavlet, da se more moje zroceno delo pregledat toku pridi 4 Juli t l čestno delo pregleat češ velke Slevski breg proti Lužarjem sturjanib Goländru in Flusu, kir bom tudi jaz odgovorni zrave, si svojim postenim Obnašanjam

Ker pa bi polski novičarji radi meni postenje vzeli, in mene v sranota pri pravli, pa zatu jez ne porajtam, da le jaz postenena vest imam vas pa mora peč, kir boste kmalo zvedli če jaz komu kriviča delam

Pušce ta 27 Juni 1874

Juvanc."

Iz Gradca 8. julija. [Izv. dopis.] Pred kratkim je c. kr. namestnija razpustila hipernemško dijaško društvo „Stiria“ zavoljo pretirane nemške politike in tudi zavoljo mnogih provociranih škandalov, ki so se ne le samo na njihovem „paukbodenu“, ampak tudi pogostoma javno na ulici godili. Da se je to društvo razpustilo, nijsmo se ni malo začudili, ker smo ta moment željno pričakovali, kolikor dijaki sami, posebno slovenski, ravno toliko tudi mestjani. Da je to društvo, ki se je največ v tem odlikovalo, da je posebno požrtljive Slavjanoždere rodilo, umrlo, nam Slovincem nikakor obžalovanja ne vzbuja, ker vemo, da so skoro vsi naši nemškutarski kormilarji plod tega društva. No žalibog, društvu se je ime ukinolo, nikakor ne življenja moč, ker bode gotovo za ne dolgi čas zopet oživelo, samo pod novim imenom. Dasiravno Gradec nema najboljših tal za sredovečne norosti in spekulativne tendencije, ker se po njem širi kasta militarskega veteranstva, ki si po srečno predstavlih hrupnih in viharjih katastrofah zadnje dni trudnega življenja mirni počitek želi in zato vsak radosten klic veseljaželnih mladencičev prahom in olovom zatira, zlasti če so to klici Muzinega sina — dijaka, te vendar naša nesrečna Stiria broji mnogo let obstanka in to živahnega obstanka, bivši bogata na broju udov, ki so vedeli gibčno in urno se „šlegerji“ mahati, ki so bili zmožni jezikom in pestjo nadnemške ideje trositi in „filistra“, kateri bi zoper bil, dobro natolči.

Odsečeš li gušcheru rep, zraste mu, pravijo, nov. Našej Stiriji je tem le razpuščenjem malo škodovano, ker je zmožna izgubitek regenerirati.

Iz tega čitatelji „Slovenskega Naroda“ lahko razvidijo, zakaj je našim slovenskim dijakom Stiria trn v oku. Zakaj pa nam je še eno drugo društvo mnogo večji trn, hočem našim očetom očitno razjasniti, ker so se udi tega društva rekrutirali iz kroga hrvatske mladine, ki je nam Slovincem kot soseda in sestra od mnogo večje važnosti. Društvo po imenu „Hrvatski Adrijatik“, ki se je letos tukaj osnovalo, nam Slovanom v obče ne služi v čast in poštenje, bodi si po svojem društvenem vedenji, bodi si po načelih, za katerimi se ono poganja. In na obžalovanje naše moram priznati, da ne zasluži še nimalo spoštovanja, ker za izvedenje neopravičenih in za denašnjo dobo smešnih mislij služi se ne le najprostijih izrazov in oddurnih imenovanj, ampak s pestjo bi bili ti sveti poslaniki pripravi nam drugim svoje nazore upiliti. V teh lepih umetnostih izkazali so se posebno v soboto zvečer v Šreinerovi pivarni, kjer je vojaška godba Jelačičev na korist nevoljo in nuždo trpečih domačinov zabavo aranžirala. Da se je tukaj mnogo slavjanskega sveta zbralo, se lahko razume.

Kdor je voljniji našim domačinom pomoči, nego mi sami kot brača njihova? Zabava je imela z vsemi slovansk značaj, ker so se večidel jugoslovjanske davorije glasilile in gotovo nij bilo nobenega izmej navzočnih, ki ne bi bil pozabil, da je na tuji zemlji in s tujim življenjem, kadarkoli se je kolo sviralo. No kakor uže večkrat, hoteli so tudi zdaj udje „Adrijatika“ pravi hrvatski Starčevići potomki zabavo malo spremeniti. Začeli so najmer ko grom iz neba, gimnastične vaje nasproti Srbskim dijakom, ki pa so vedoči, da te vaje na programu nijso, razumeli se svojo taktiko v kozji rog jih ugnati. Kar se napadanja in brezobraznega ponašanja tiče, nadkriljujejo ti bodoči rešitelji „velike Hrvatske“ vse nemške burše. Tolaži nas le to, da so pri tem društvu samo trije pravi Hrvati, ostali so vsi Istrijski hrvatski Italijanisi, ki mej soboj vedno z Rečkim dialektom parlajo v javnosti pa pravim Hrvatom in drugim Slavjanom posebno Srbom oponirajo. Žalostno bi bilo, da bi se ta stranka mej hrvatsko mladino bolj razširila, ker tudi nas Slovence, ki bodedo razve tega le mali dobiček od jugoslovanskega vseučilišča imeli, nikakor ne bode mikalo, da bismo na zagrebški universi hospitirali. Temu po Starčeviću se porodiščemu hrvatskemu gušcheru veljalo bi glavo odseči, da mu bode regeneracija celo nemogoča. Hrvatski veljaki in celo vlada naj bi gledala, da se ta škodljiva sekta zatre.

Iz Trsta 9. jul. [Izv. dop.] Neki dopis od 20. jun. iz tržaške okolice v farovškem listu me je napotil, da pojasnim dopisnikovo ultramontansko mnenje o novem političnem društvu „Societa patriotica Triestina“. Naša duhovščina in nekateri klerikalci so iz početka mislili, da bode društvo klerikalno, in da bode gojilo mej pametnimi ljudmi povsod obsojeno rimsko politiko, ter da se bode poganjalo za reči, katere nikakor v politiko ne spadajo, kakor na pr. vera, papeštvo itd. A njih račun je prečrtan, ker so si vodje pravila tako osnovali, da je društvo zmerno liberalno in se drži načel, ki se domorodnim načelom vseh liberalnih pravih Avstrijcev ne protivijo. Ker se je društvo na liberalni podlogi konstituiralo, napravilo si je s tem svoj obstanek. Pri seji 26. pr. m. bilo je na dnevnem redu, da se društvo zahvali postavodajnim krogom za potrditev konfesionalnih postav. In, ker so se pri procesiji neredi zgodili, pri katerih bi se bilo lahko veliko nesreč pripetilo, društvo željo izreka, procesije omejiti. „Triesterce“ nij dobro predstavljala iz laških časnikov in je govorila, kakor da bi bilo skleneno, odpraviti vse procesije, za kar pa nij čisto nihče v društvu govoril. Poslanec duhovnik Lozer pa stopi vsled tega iz društva, rekoč, da se društvo ne sklada z njegovimi načeli. On, katerega so okoličani v mestni zbor volili, in kateremu so svoje zaupanje izkazali, se je na kratko poročilo „Triesterce“ odtegnil društvu, ki ima delati za pravičnost Slovincem in Lahom, namesto da bi bil prej se prepričal in potem še le storil, kar klerikalec ne mora pustiti. Po tem takem bi moral vsak posamezen, kateremu se ne izpolnijo vse ekstra-želje, ter se prav vse ne vjema z njegovimi načeli, kar naravnost ta ali oni zbor zapustiti! To je otročja politika ali pa babja. Toliko več se mora Lozerju zameriti, ker to domorodno društvo

nij nikakor na nepravilno in despotno kopito osnovano, kakor na pr. „Progresso“. Domorodno društvo ne bode nikdar nobenega vprašanja pretiralo. To se vidi uže iz govora predsednika g. barona Rallija, v katerem poudarja, da se ima na to gledati, da moralno in materialno stanje v mestu in v okolici zboljša.

Radoveden je farovški list kaj bodo storili drugi odlični okoličani. Mislim, da nijso tako nespametni, ko drobnica na planini, da kamor skoči en oven, drugi potem njemu sledijo brez premisleka. Možje so drugačnega značaja ko g. Lozer, da bi na mali migljaj ultramontanskega taborja zapustili krdelo, ter orožje od sebe vrgli.

Domače stvari.

— (Bohuslav vitez Widman) je imenovan za voditelja (Leiter) kranjske deželne vlade, ne pa za predsednika. Bilo bi proti birokratični šegi, ko bi navadni namestniški svetovalec precej predsednik postal, ter tako storil naenkrat dva koraka naprej. Widman je bil poprej okrajni glavar in je še precej mlad mož, mej starimi birokrati — homo novus. Njegova žena je hči znanega bivšega državnega poslanca in velicega špekulanta Skene. Čujemo, da se naši domači birokrati strašno jeze, da nij nobeden izmej njih, ki so bolj zaslužni, postal deželni načelnik. Imajo nekoliko prav!

— (Na mesto dr. Bleiweisa), ki je na očeh bolan, je vstopil v deželni odbor njegov namestnik kanonik Kramar.

— (Grof Chorinsky,) krški okrajni glavar pride za vladnega svetovalca v Ljubljano.

— (Primorsko planinsko društvo) nam poroča, da je na gori Snežniku (mej železničnimi postajami Rakek, Ilirska, Bistrica in Reka) na višini 4800' hišo za prenočiti napravilo in se je lahko turisti vseh narodov poslužijo. Vodniki se dobe v Igavasi, Koritnici in Klani. 21—30 oseb lahko prenoči.

— (Porotniki v Ljubljani.) Za sejo od 27. julija naprej so bili v javni seji c. kr. deželne sodnije ljubljanske dne 9. t. m. izžrebani naslednji gg. za porotnike v prihodnji sesiji: A. Glavni porotniki: Polegek Pavel iz Ljubljane, — Kavčič Franc iz Podberji, — Petričič Vaso iz Ljubljane, — Mayer Emerih iz Ljubljane, — Cunder Ignac iz Male vasi, — Milavec Andrej iz Mlinov (?) pri Planini, — Winkler Avgust iz Ljubljane, — Marinko Andrej iz Gornjega Logatca, — Rabič Sebastjan iz Radovljice, — Haufen Jožef iz Ljubljane, — Zor France iz Polja, — Burger Franc iz Postojne, — Lasnik P. iz Ljubljane, — Mesar Anton iz Jesenic, — Dražil Janez iz Ljubljane, — Pesjak Spir. iz Ljubljane, — Žužek Jarnej iz Ljubljane, — Šober Jakob iz Ljubljane, — Karinger Karl iz Ljubljane, — Doberlet Franc iz Ljubljane, — Levec Janez iz Dola, — Goričnik Janez iz Radovljice, — Brenc Anton iz Studenčice, — Pibrovec Franc iz Kroke, — Mayer Jož. iz Lož, — Krisper Jožef iz Ljubljane, — Dreo Aleksander iz Ljubljane, — Jaklič J. iz Šmartna pri Litiji, — Janež Janez iz Ljubljane, — Ditrih Andrej iz Vipave, — Kušar Jožef iz Ljubljane, — Regoršek Franc iz Ljubljane, — Knez Andrej iz Viča, — Ditrih Andrej iz Postojne, — Burger Anton iz Hraš,

— Naglič Rudolf iz Loke. — B. Namestni porotniki: Pesjak Valentin, Vičič Ant., Plavec Albert, Krašna Mihael, Stoeckl Ernst, Ferlinec Franc, Kaman Anton, Tavčar Karel, Škofic Jožef, vsi iz Ljubljane. Torej je mej glavnimi porotniki 17 Ljubljancev. Mej vsemu je velika večina narodnjakov.

— (O Cafu) prinaša nemška „Triester Ztg.“ cel listek, ki zasluge pokojnika za slovansko filologijo žgovernno naglašja. — A naši pravnarji! „Gospodar“, ki pravi, da je „slovenski“ potisnil je naznanilo o smrti tega učenjaka za da mej inserate in stavil to vest še z malimi črkami! Farovšk list pa nekaj stoka i prežvekuje (kakor zmirom) to kar smo mi uže povedali, potlej pa upanje izreka, da je menda vendar v nebesa šel. Kakor da bi ti farizeji nebesa in pekel v najemu imeli.

— (Klerikalno proskribiranje.) Farovski list imenuje več nemških profesorjev na Kranjskem, katere naj bi zapodili enako kakor v Gorici. Nesramen je ta v slovenskem jeziku pisani list dovolj, tudi dva slovenska učitelja denuncirati in za preganjanje priporočati, slovenska pisatelja gg. Šuklja in Levca, da si sta obadva kaplanovo Klunovo obrekovanje očito na laž postavila. — Drugim razumnim ljudem se pa zdi, da bi bilo boljše odstaviti in iz šol odpraviti mevže a la g. Marn in enake suhoparneže.

Razne vesti.

* (Novo društvo) se je ustanovilo v Zagrebu in šteje uže 60 udov. To društvo „Laetitia“ ima pravilo, da njegovi udje pred nikomer klobuka z glave ne snamejo nego samo z naklonom in z besedo „zdravo“ pozdravljajo, a nikakor drugače. Tudi nemški ne sme noben ud govoriti, da se izpravi tujščina.

* (Nova tiskarna) je ustanovljena pod imenom „narodna tiskarna“ v hrvatskih Vinikovih na akcije.

* (Toča) je meseca junija na Hrvatskem na več krajih veliko škodo napravila. 20. je okolo Požege uničila vinograde, polne in zimske setve, potem v jastrebarskem koturu in v okolici kamenskoj, kjer škoda do 200.000 gold. znaša. Treščilo je na več mestih. V Koritni je 20. junija udarilo v hišo Lukiča Jarkana, ter mu je ubilo ženo, katera je v sobi kruh mesila in 15letno hčer Marico na nogah težko ranilo.

* (Strela.) Okolo kloštra Admonta je bila 22. junija taka hudoura, kakoršne se stari ljudje ne spominjajo. Strela je dvakrat treščila v klostersko pristavo, letela skozi vse sobe in tri ljudi, pa k sreči ne smrtno zadela. Potem je treščilo v stolp in poslednjič še v železni križ na cerkvi, pa nij posebne škode naredilo.

* (Proti strel.) Ako nij strelovoda na hiši, naj se človek mej hudouro ne mudi blizu peči ali ognjišča, ker saje elektriko

dobro vodijo, tedaj strelo nase vlečejo; ravno tako je z rudami in zreali. Človek naj stoji sredi hiše, če nij nad njim kak kronasti svečnik obešen. Nevarno je tudi, če je dosti ljudi v hiši. Zato med hudouro nij varno biti v gledališčih, pri zborih, v cerkvah itd.

Prejeli smo sledeči dopis:

Slavno uredništvo!

Uljudno Vas prosim, čest. gosp. urednik, da do brostno potrdite v Svojem listu, da jaz dopisov iz Preserjev v št. 128 in 132 nijsem pisal in tudi za nja ne povoda dal.

V Preserjih 9. julija 1874.

Jurij Vranič,
učitelj.

Potrdimo to, in da z gosp. učiteljem Vraničem nijsmo bili in nijsmo v nobeni zvezi. Slutimo, da je tega potrjila treba, ker fajmošter Podobnik zdaj šču je ljudstvo na učitelja.

Uredn.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

Vsem trpečim po izvrstni Revalesscière du Barry, katera brez porabe leka in brez stroškov sledeče bolezni odstrani: bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurji in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, naprebljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, scalo silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekom kljubovala:

Spričevalo št. 74.670.

Na Dunaji 13. aprila 1873.

Sedem mesecev je sedaj, ko sem bil v najobupnejšem položaji. Bil sem bolan na prsih in živcih, tako da sem od dneva do dneva vidno gineval in vsled tega dalj časa nijsem mogel se učiti. Slišal sem o Vašej čudovitej Revalesscière, rabil sem jo in Vas morem zagotoviti, da se čutim po enomesečnem vživanji Vaše tečne in zlahtne Revalesscière popolnem zdravega in okrepanega, tako da morem, ne da bi se tresel, pisati. Napoten sem tedaj, vsem bolnim to razmerno jako dober kup in okusno zdravilo kot najbolji lek priporočati in ostajem Vaš udani

Gabriel Teschner,
slušatelj javnega višjega
trgovinskega učilišča.

Spričevalo št. 73.668.

Mitrovica, 30 aprila 1873.

Hvala izvrstnej moki je moja sestra, ki je na nervoznem glavobolu in nespečnosti trpela, po porabi 3 funtov na potu k boljšanju. Ob enem si dovolim, Vas uljudno prositi, da mi na poštno povzete 1 funt

Revalesscière navadne sorte, poleg razločnega poduka za rabo te moke pri otrocih 8 tednov starih pošljete.

S spoštovanjem

Nikolaj G. Kostic.

Spričevalo št. 73.704.

Prilep, pošta Holešan na Moravskem 7. maja 1873.

Ker mi je od Vas že davno prejeta Revalesscière du Barry pošla in je za mojo želodčno slabost in neprebljivost dobro in splošno zdravilo, Vas prosim, da mi od prave Revalesscière 2 funta na povzete kakor hitro je mogoče pošljete.

Spoštljivo udani

Jožef Rohaček, gozdar.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraščanih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravlila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuits v pušicah a 2 gold. 50 kr. in 1 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradci bratje Oberanzmeyer, v Innsbraku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzeti.

Dunajska borza 10. julija.

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld.	15 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	75	30
1860 drž. posojilo	109	75
Akcije narodne banke	982	—
Kreditne akcije	226	75
London	111	70
Napol.	8	92 1/2
C. k. cekini	—	—
Srebro	104	75

Ces. kralj. dvorni

puškar v Mariboru

Ivan M. Erhart,

priporoča:

(102—1)

Puške dvocevke od spredaj za nabijati iz železa od 12 gld. do najvišje cene. Puške dvocevke od spredaj za nabijati iz svila (drota) 18 " " " " Lefauchaux (lefošé) iz svila od 30 " " " " Lancaster (lenkaster) iz svila od 44 " " " " Revolverje 8 " " " " Pistole dvocevke 2 gld. 50 kr. " enocевne 1 " 30 "

Zarad razpuščenja

Woschnagg-ove trgovine

je na glavnem trgu št. 237

popolna razprodaja

vsega

manufakturnega, belega in perilnega blaga in šivalnih mašin.

(164—5)

Tudi je prodajalnica s še triletnim najemnim kontraktom za oddati.

Umrli v Ljubljani

od 7. do 9. julija.

Luka Štembal, 54 l., št. pet. predmestje, nagloma, na izbruhu krvi. Gab. Druškovič, 16 mes., na kapuc. predm. J. Grmek, star poldrug mesec. Guido Krušič, penz. sodnijski adjunkt, 61 let, v Gradščici št. 18. Marija Stefančič 7 mes. v Trnovem. Ivan Tomšič, 11 m. star. Marija Bezaj, 57 let. Jospina Kuntarič 73 l. v mestu št. 139. Jerina Zepuder, 11 l. v otročjem špitalu.

Tujci.

9. julija:

Evropa: Bizjak iz Trsta. — Blau iz Siska. — Flitč iz Pešte. — Rehn iz Broda.

Pri Slonu: Gutman iz Hal. — Schoten iz Mattersdorfa. — Dvorak iz Ljubljane. — Andriasi, Rudnay

familijo iz Trsta. — Baron Tanfer iz Višnje gore. — grofinja Duco iz Trsta. — Pampaloni iz Florence.

Pri Maliči: Gasinger, Wirt, Seidler, Palm, Linnarz, Tauchner, Fürst, Oehmig iz Dunaja. — Ingovec iz Kranja. — Urbančič, graščak iz Preddvorja. — Vager iz Angleškega. — Somazzi iz Trsta. — gr. Thurn iz Radovljice. — Vivat iz Grada. — Catalmich iz Reke. — Ganthorn z nečakinji iz Gorice. — Atelmayer iz Reke.

Pri Zamorci: Drecher, Dobnik, Bagliaruzzi iz Dunaja. — Pridt iz Solnograda. — Sušnik iz Zagorja.

Na glavnem trgu štev. 11 v Gramackega hiši je za prihodnje Mihaelovo za oddati 1 soba s kuhinjo in veliko kletjo; posebno za krmo dobro. Vprašati je pri gosp. Staré, št. 194 v salendrovih ulicah. (176—3)

Služba občinskega tajnika.

Pri občini Sevnici je služba tajnika razpisana, počenši od 1. avgusta t. l., z letno plačo 500 gold., prostim stanovanjem in kurjavo.

Prošnje z dokazi o dosedanjem službovanji, o zmožnosti in o znanji slovenskega in nemškega jezika naj se pošljejo občinskemu predstojništvu v Sevnici.

Združenje službe občinskega tajnika in tajnika pri okrajnem zastopu se načeloma ne izključuje.

Sevnica, dne 5. julija 1874.

Občinski predstojnik.

(177—2)

Pri okrajnem zastopu v Sevnici je služba tajnikova, počenši od 1. avgusta t. l., razpisana z letno plačo 200 gld.

Prošnje z dokazi o sedanjem delovanji, o zmožnosti in o znanji nemškega in slovenskega jezika naj se okrajnemu odboru v Sevnici pošljejo do 26. t. m.

Združenje obeh služb, tajnika pri okrajnem zastopu in občinskega tajnika se načeloma ne izključuje.

Okrajni odbor v Sevnici, dne 6. julija 1874.

(178—2)

Načelnik.